

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/374/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613204969
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2613204969.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: P. O., nar. XX.XX.XXXX, S. X, E., t. č. Ul. P. Z. X, Q., Maďarská republika, proti odporcovi: Ing. R. O., nar. XX.XX.XXXX, E. XX, K., o zvýšenie výživného, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 11C 38/2013-31 zo dňa 10. júla 2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. P 294/97-39 zo dňa 22.11.1999 tak, že zvyšuje výživné odporcu na navrhovateľku zo sumy 33,19 eur mesačne na sumu 140,- eur mesačne splatnú vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky, s účinnosťou od 16.05.2013. Nedoplatok na zročnom výživnom od 16.05.2013 do 30.06.2013 v sume 30,32 eur je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky. Vo zvyšku súd návrh zamietol a navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 78 ods. 1, 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, 77 ods. 1 zákona o rodine a podľa zákonného opatrenia č. 186/2013 Z.z. vecne odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyvodil ten záver, že v zmysle § 78 ods.1 Zákona o rodine prišlo k podstatným zmenám pomerov odôvodňujúcich zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného pre navrhovateľku. Od posledného rozhodovania o výživnom uplynula doba skoro 14 rokov, pričom za uvedenú dobu sa podstatne zmenili pomery, najmä na strane navrhovateľky. Táto začala navštevovať strednú školu a momentálne je študentkou 1. ročníka Vysoké školy v Brne. Okrem pravidelných školských poplatkov a potrieb je vo veku, ktorý si vyžaduje zvýšené náklady po všetkých stránkach (najmä strava, oblečenie a pod.). Odporcovi od poslednej úpravy výživného odpadla vyživovacia povinnosť na T. O., nar. XXXX, sestru navrhovateľky, teda momentálne okrem navrhovateľky odporca už nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. U otca sa pomery nezmenili zásadným spôsobom rodinné pomery ako napr. osobný stav, bytové podmienky, výška príjmu. Matka pracuje v Bratislave, býva s navrhovateľkou v Q.. U matky navrhovateľky zrejme prišlo od poslednej úpravy výživného k podstatnému nárastu príjmu. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného vychádzal z úvahy, že odporca od poslednej úpravy výživného žije v podstate rovnakým spôsobom života, po celú dobu je zamestnaný, má stály príjem. Súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že odporca od poslednej úpravy výživného platil dobrovoľne výživné vo vyššej sume ako mu určil súd, pričom od septembra 2012 platí výživné v sume 120 eur mesačne. Okrem navrhovateľky už inú vyživovaciu povinnosť nemá. Životné minimum na jedno nezaopatrené dieťa je zákonným opatrením č. 186/2013 Z.z., účinným od 1.7.2013 určené sumou 90,42 eur mesačne, pričom aspoň túto sumu by malo mať každé nezaopatrené dieťa mesačne k dispozícii od každého z rodičov, aby mohli byť uspokojené jeho základné životné potreby opatrením, ale v tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Matka navrhovateľky má tiež povinnosť adekvátnou čiastkou svojmu príjmu podieľať sa na výživnom na navrhovateľku t.j.

minimálne sumou 250 eur mesačne. Súd má za to, že ak matka zaplatí na navrhovateľku výživné v sume 250 eur, odporca v sume 140 eur, bude mať navrhovateľka mesačne k dispozícii od oboch rodičov sumu 390 eur, podporným zdrojom výživy sú aj rodinné prídavky v sume 23,10 eur mesačne. Táto suma prevyšuje sumu životného minima určenú vyššie citovaným zákonným ustanovením viac ako o 3-násobok a je primeraná veku a potrebám navrhovateľky s prihliadnutím na skutočnosť, že po zaplatení výživného vo vyššie citovaných sumách od oboch rodičov je životná úroveň oboch rodičov adekvátna životnej úrovni navrhovateľky. Súd má za to, že výživné v sume 140 eur mesačne je primerané a zodpovedá možnostiam a schopnostiam rodičov, najmä odporcu, ako aj odôvodneným potrebám a veku navrhovateľky. Treba poukázať tiež na skutočnosť, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (výlety, bezúčelové pôžičky, sporenia a podobne). Odporcovi po zaplatení zvýšeného výživného v sume 140 eur zostane ešte suma 640 eur mesačne, čo je viac ako dvojnásobok (780-140) a matke navrhovateľky suma 1180 eur, čo je viac ako o štvornásobok (1430-250) sumy životného minima, určenej zákonným opatrením na jednu plnoletú fyzickú osobu, ktorá je určená týmto opatrením vo výške 198,09 eur mesačne. Navrhovateľka žiadala výživné už od 4.5.2013, návrh bol doručený súdu až dňa 16.5.2013 súd jej mohol priznať výživné v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine až odo dňa začatia súdneho konania t.j. od 16.5.2013 a preto vo zvyšku súd návrh ako nedôvodný zamietol. Vzhľadom k spätnej účinnosti súd určil, že otec má nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 16.5.2013 do 30.6.2013 v sume 30,32 eur (rozdiel medzi výživným, ktoré skutočne platil a zvýšeným výživným t.j.140-120) za mesiac máj je to adekvátna suma vo výške 10.32 eur (t.j. 16 dní x 0,645 eur) a mesiac jún v sume 20 eur. Vzhľadom na celkovú výšku nedoplatku súd uložil otcovi povinnosť tento zaplatiť do mesiaca od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky. O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. z dôvodu, že konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázala na skutočnosť, že v návrhu žiadala úpravu výživného na sumu 277,- eur, aj keď išlo len o sumu, ktorá súvisí bezprostredne s výdavkami spojenými so štúdiom a cestovaním za štúdiom. V tejto sume nie sú zahrnuté všetky ostatné výdavky a preto odvolateľka nesúhlasí s tvrdením súdu, že suma 390,- eur je primeraná veku a potrebám navrhovateľky. Súd nevzal do úvahy nutnosť ďalších výdavkov ako je oblečenie, obuv, hygiena a kozmetika, výdavky so zdravím, účty za telefón, potreba relaxácie a oddychových aktivít. Po vyčíslení všetkých výdavkov na život vrátane výdavkov súvisiacich so štúdiom, je výsledná suma okolo 600,- eur mesačne. Ak by úvaha súdu o postačujúcej sume 390,- eur bola správna, znamenalo by to, že všetky životné náklady s výnimkou ubytovania v C., výdavkov na školské potreby a stravy počas pracovných dní a cestovania za štúdiom by sa mali zmestiť do sumy 113,- eur, čo reálne nie je. Odvolateľka poukázala na § 62 ods. 4 Zákona o rodine. Súd nevzal do úvahy skutočnosť, že cez víkendy, prázdniny a skúškové obdobia ako aj počas sviatkov, navrhovateľka býva a stravuje sa u matky. Matka sa o navrhovateľku stará počas choroby, pomáha jej pri vybavovaní rôznych vecí. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporca odvolací návrh nepodal. Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že navrhuje, aby súd po došetrení vydal rozsudok, ktorým bude odporca povinný prispievať na výživu navrhovateľke sumou 120,- eur mesačne. Poukázal na skutočnosť, že počas konania nemal vedomosť o ďalších skutočnostiach, ktoré môžu byť významné pri rozhodovaní veci a preto odporúča súdu došetrit v konaní príjem navrhovateľky. Navrhovateľka má príjem z brigádnickej práce študenta u zamestnávateľa Coface Slovakia Credit Management Services s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava od júna 2013, pracovný vzťah k dnešnému dňu trvá. Zároveň mala príjem u zamestnávateľa Hikma Pharmaceuticals LTD. CO., organizačná zložka Bratislava v období od septembra 2010 do augusta 2010 a Pohoda festival s.r.o., Zochova 6/8, Bratislava v júli 2012 a júli 2013. Navrhovateľka tento svoj príjem z brigádnickej činnosti pred súdom neuviedla.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody

(§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom konania na Okresnom súde Senica pod spis. zn. 11C 38/2013 je návrh navrhovateľky uplatnený 16.05.2013, ktorým sa domáhala od odporcu výživného vo výške 277,- eur mesačne od 04.05.20013.

Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. (ďalej len „zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku, a v spojení s ust. § 167 ods. 2 O.s.p. i uznesenia (použitých s odkazom na § 251 ods. 4 O.s.p.), súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnávajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil, keď svoje rozhodnutie zo všetkých relevantných hľadísk dostatočným spôsobom právne a vecne nezdôvodnil a ani nevykonal potrebné dokazovanie. Súd prvého stupňa sa dôsledne nezaoberal odôvodnenými potrebami navrhovateľky, navrhovateľku dôkladne nevypočul na jej potreby a neposúdil, ktoré z potrieb sú dôvodnené. Súd nezistoval u navrhovateľky či poberá štipendium a či má príjem z brigádnickej činnosti. Pri svojom

rozhodnutí súd zohľadnil len výdavky, ktoré má navrhovateľka v súvislosti so štúdiom. Prvostupňový súd ani neporovnal pomery, pretože z ostatného rozhodnutia o výživnom konaní Okresného súdu Košice II č. k. P 294/97-39 zo dňa 22.11.1999 nevyplýva príjem rodičov a preto súd bol povinný výsluchom zistiť aký príjem dosahovali v tom čase a zistiť aká zmena pomerov odvtedy nastala.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je pre jeho nedostatočné odôvodnenie a pre nezistenie základných rozhodujúcich skutočností potrebné považovať za zmätočné, nepreskúmateľné a arbitrárne.

V dôsledku vyššie uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., keďže takýmto postupom súdu sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu zodpovedať všetky relevantné právne otázky, na ktoré bolo poukázané vyššie, doplniť dokazovanie predovšetkým zamerať sa na potreby navrhovateľky, zistiť či poberá štipendium, aký má príjem z brigádnickej činnosti, (pričom vo vyjadrení k odvolaniu odporca označil právnické osoby, ktoré navrhovateľke mali v rozhodnom období príjem z brigádnickej činnosti poskytovať, zistiť, či príjem z brigádnickej činnosti navrhovateľka poberala), vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania, vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.